

Edgren, Jen
Tel: 010-698 11 56
jen.edgren
@naturvardsverket.se

BESLUT
2019-05-24 Ärendenr:
NV-02152-19

Projekt Fjällgås
Öster Malma
611 91 Nyköping

Tillstånd för fångst och utsättning av fjällgäss

Beslut

Naturvårdsverket beslutar att ni får eller får låta;

- frisläppa uppfödda fjällgäss,
- fånga högst 30 stycken vilda fjällgäss utan att omedelbart frige eller avliva fåglarna,
- använda icke typgodkända fångstredskap, samt
- samla in rötägg av fjällgås.

Naturvårdsverket avvisar den del av ansökan som rör hållande av fåglarna i hägn.

Tillståndet gäller i Norrbottens län till och med den 31 december 2020 under förutsättning att;

- utsättning av fjällgäss sker i områden där arten finns etablerad sedan tidigare,
- fångade gäss omedelbart frisläpps efter ringmärkning och eventuell provtagning,
- icke-typgodkända fångstredskap står under ständig tillsyn och vittjas direkt efter fångst,
- fångst och utsättning inte bedrivs inom skyddade områden eller andra områden med särskilda bestämmelser om inte tillstånd till detta har lämnats av berörd myndighet,
- berörd jakträttshavare och markägare informeras om verksamheten,
- en kopia på detta tillstånd samt medgivandet från projekt Fjällgås medförs vid all verksamhet som bedrivs med stöd av detta beslut,
- berörd region vid Polismyndigheten och Länsstyrelsen hålls underrättade om verksamheten som bedrivs med stöd av detta beslut,

- verksamheten bedrivs på ett sådant sätt att djuren så långt som det är möjligt inte utsätts för onödigt lidande eller olägenheter av betydelse för deras respektive bestånd,
- verksamheten bedrivs med största möjliga hänsyn till såväl annat vilt som människor,
- ni senast den 28 maj 2020 lämnar en skriftlig redogörelse till Naturvårdsverket om hur många gäss som fångats och provtagits, hur många som släppts ut, vilka fångstmetoder och redskap som använts, antalet rötägg som samlats in samt övrig information som kan vara viktig för Naturvårdsverket att ta del av. Redogörelsen, märkt med detta besluts diarienummer, skickas till registrator@naturvardsverket.se.

Detta beslut kommer att delges med så kallas kungörelsedelgivning. Vi kommer även att publicera beslutet på vår webbplats www.naturvardsverket.se.

Bakgrund

Ni har ansökt om ett förnyat tillstånd för att bedriva verksamhet inom Projekt Fjällgås med Svenska Jägareförbundet som huvudman. Tidigare tillstånd har dnr 412-1257-07, 412-3431-09, 412-3412-10, NV-07000-11. Det senaste, NV-02731-17 löpte ut 31 december 2018.

Av er ansökan framgår bland annat följande;

Projekt Fjällgås är ett bevarandeprojekt för fjällgås aktivt i hela Sverige, och även delvis i andra berörda länder. Projektet har varit aktivt sedan 1981 och bedriver sedan 2011 mestadels av det praktiska arbetet inom det svenska åtgärdsprogrammet för fjällgås (ÅGP).

Fjällgåsen är förmodligen den fågelart i Sverige som har den starkaste hotbilden, globalt sett, och som har en häckande population i landet. Sveriges ansvar för fjällgåsen innefattar också den avelspopulation som finns inom Projekt Fjällgås vilken är unik. Den vilda populationen av fjällgäss befinner sig i ett besvärligt läge men efter de två bottenåren, 2012 och 2013, med svåra problem i häckningsområdet har populationen återhämtat sig och antalet fåglar överskrider idag 70 individer. Denna återhämtning kan till stor del tillskrivas utsättningsverksamheten.

I arbetet med det svenska åtgärdsprogrammet för fjällgås ingår utsättningar av i fångenskap uppfödda fjällgäss för att stärka den svenska vilda populationen. Utsättningarna syftar dels till att stärka populationen demografiskt genom att öka populationens storlek, jämna ut eventuella ojämna könskvoter samt tillföra individer som kan förbättra eventuella ogynnsam åldersstruktur. Förstärkningen har också genetiska mål som att motverka eventuella genetiska svagheter och öka genetisk variation.

För att kartlägga fjällgässens flyttning och nyttjande av olika platser krävs individuell märkning. Vilda fjällgäss fångas då in och märks vid lämplig plats. Ett alternativ till provtagning av fångade individer kan vara insamling av rötägg.

Ni ansöker därför om att under 2019 få;

- sätta ut uppfödda fjällgäss för att stärka den vilda populationen,
- hålla utsättningsgässen i tillfälliga hägn så att de kan acklimatisera sig innan utsättning,
- fånga högst 30 vilda fjällgäss för ringmärkning och provtagning,
- samla in rötägg från fjällgäss för analyser av genetik och möjliga faktorer som påverkar äggöverlevnad,
- samt vid fångst av fjällgäss använda icke typgodkända fångstredskap.

Skäl

Aktuella bestämmelser

Med vilt avses vilda däggdjur och fåglar. Med jakt avses bl.a. att fånga eller döda vilt, vilket framgår av 2 § jaktlagen (1987:259).

Enligt 27 § jaktlagen ska jakt bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

Även om jakt annars inte är tillåten får Naturvårdsverket enligt 31 § första stycket jaktförordningen (1987:905) i det enskilda fallet ge tillstånd till jakt om det behövs forskningsändamål. En förutsättning för att sådan jakt ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Av 11 § jaktförordningen framgår att fångstredskap ska vara av godkänd typ för att få användas. I 12 a § samma förordning framgår att vilt som har fångats i fångstredskap omedelbart ska avlivas eller återges friheten vid vittjningstillfället.

Enligt 15 § jaktförordningen får Naturvårdsverket i det enskilda fallet medge undantag från kravet att fångat vilt omedelbart ska avlivas eller återges friheten och från kravet att fångstredskap ska vara av godkänd typ. Av 15 b § jaktförordningen framgår att i fråga om vilda fåglar får ett sådant beslut om undantag endast meddelas om det inte finns någon annan lämplig lösning, upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde inte försvåras och beslutet behövs av något sådant skäl som anges i 31 § första stycket jaktförordningen, exempelvis för forskningsändamål.

Av 41 § jaktförordningen framgår att vilt inte får sättas ut i frihet om inte annat följer av 12 a §. Naturvårdsverket får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om undantag från detta.

Enligt 32 § andra stycket jaktförordningen fordras tillstånd av Naturvårdsverket för att fånga, fälla djur eller ta fåglars ägg på någon annans jaktmark i syfte att märka eller undersöka djuren eller äggen. Den som har fått ett sådant tillstånd ska underrätta jakträttshavaren om sin verksamhet.

Av 41 a § jaktförordningen framgår att vilt endast får hållas i ett vilthägn eller liknande anläggning efter tillstånd av länsstyrelsen.

Enligt 9 b § jaktförordningen ska det i beslut som avses i 15 och 31 §§ jaktförordningen anges vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas, vilka medel och metoder som får användas, vilken tid och vilket område som avses, de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador och olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd och den kontroll som kommer att ske.

Kungörelsedelgivning av beslutet får ske om en obestämd krets ska delges, vilket framgår av 49 § i delgivningslagen (2010:1932).

Naturvårdsverkets bedömning

Naturvårdsverket har inte behörighet att pröva ansökan i alla delar. Tillstånd för hållande av fjällgås i hägn prövas av länsstyrelsen. Naturvårdsverket har att pröva ansökan i de delar som avser fångst och insamling av ägg om det behövs för forsknings- eller utbildningsändamål, utsättning av vilt i frihet, samt användning av icke typgodkända fångstredskap.

Det svenska åtgärdsprogrammet för fjällgås (ÅGP) har på uppdrag av Naturvårdsverket utvärderats av en extern utförare under 2017. Slutsatser efter utvärderingen presenterades i Naturvårdsverkets rapport 6836, Utvärdering av Åtgärdsprogrammet för fjällgås 2011-2017. En av slutsatserna i rapporten är att uppfödning och utsättning är väl genomarbetade och fungerar bra. Naturvårdsverket har fattat beslut om att förlänga åtgärdsprogrammet för fjällgås (NV-02064-18). Naturvårdsverket anser därför att fortsatt utsättning av fjällgås är motiverad för att förstärka den svenska populationen.

Vidare bedömer Naturvårdsverket att det finns skäl att bevilja fångst för forskningsändamål. Ansökan omfattar fångst av maximalt 30 individer där samtliga individer släpps åter efter genomförd märkning och eventuell provtagning. Fångsten bedöms därmed inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestams hos artens bestånd. Naturvårdsverket bedömer vidare att fångst i denna omfattning är nödvändig för att kunna utföra ringmärkning i syfte att kartlägga fjällgässens flyttning och nyttjande av olika platser, samt provtagning för genetiska analyser. Då vissa analyser istället kan genomföras genom prov från rötägg anser Naturvårdsverket att projektet även ska få möjlighet samla in dessa. Då fångstens syfte är forskning finns det skäl att medge tillstånd att använda icke-typgodkända fångstredskap. Vidare saknas det typgodkända icke-dödande fångstredskap för fjällgås varför undantaget från kravet om typgodkända fångstredskap är nödvändigt för att kunna bedriva den forskning som avses.

Övrigt

Detta tillstånd fräntar er inte ansvar att inhämta andra nödvändiga tillstånd som kan komma att krävas för att få genomföra verksamheten. Sådana tillstånd kan, utöver dispens från länsstyrelsen för verksamhet i skyddade områden och för hållande av vilt i hägn t.ex. vara tillstånd från djurförsöksetisk nämnd och Jordbruksverket.

Enligt 49 § jaktförordningen behöver inte viltvårdsavgift erläggas för jakt som bedrivs i forsknings- och utbildningssyfte.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Marcus Öhman efter föredragning av vilthandläggare Jen Edgren. I den slutliga handläggningen har även deltagit handläggare Tuulikke Rooke.

Upplysningar om hur man överklagar detta beslut finns nedan. Den del av beslutet som stödjer sig på 15 § jaktförordningen kan inte överklagas.

För Naturvårdsverket

Marcus Öhman

Jen Edgren

Kopia till:
Naturhistoriska riksmuseet
Länsstyrelsen i Norrbotten
Polismyndigheten region Nord
Jordbruksverket
Svenska jägareförbundet

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Stockholm.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.